

Sygnatura akt I1 Ca 80/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 20-03-2015 r.

Sąd Okręgowy w Koninie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Mroczek

Sędzia: SO Aleksandra Bolczyk

Sędzia: SO Iwona Przyłębska-Grzybowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Magdalena Szulc

po rozpoznaniu w dniu 20-03-2015 r. w Koninie

na rozprawie

sprawy z powództwa Ł. L.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w S. (dawniej (...) SA w S.)

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Koninie

z dnia 17 grudnia 2014 r sygn. akt IC 1998/13.

1. Zmienia zaskarżony wyrok w całości i zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.029,50 zł (dwa tysiące dwadzieścia dziewięć złotych pięćdziesiąt groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 15 grudnia 2012 r do dnia zapłaty oraz kwotę 719 zł tytułem zwrotu kosztów procesu .
2. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 151 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w instancji apelacyjnej.

Aleksandra Bolczyk Jolanta Mroczek Iwona Przyłębska-Grzybowska

Sygn. akt I1 Ca 80/15

UZASADNIENIE

Powód Ł. L. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w S. kwoty 2029,50 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11.12.2012r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał że dochodzona kwota dotyczy zwrotu kosztów pojazdu zastępczego po zdarzeniu drogowym z dnia 16.10.2012r., za które odpowiedzialność ponosi jako ubezpieczyciel pozwany.

Pozwane Towarzystwo (...) wniosło o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwany przyznał, że ubezpieczył w zakresie odpowiedzialności cywilnej pojazd sprawcy zdarzenia i że co do zasady przyjął swoją odpowiedzialność za skutki zdarzenia, wypłacając zwrot kosztów najmu w wysokości 947,10 zł za 7 dni, uznając że zapłata za pozostały okres jest nieuzasadniona.

Wyrokiem z dnia 17 grudnia 2014r., Sąd Rejonowy w Koninie zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 811,80 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 15.12. 2012r. , w pozostałym zakresie powództwo oddalił oraz orzekł o kosztach procesu .

U podstaw rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego legły następujące ustalenia faktyczne i wywody prawne .

W dniu 16.10.2012r. miało miejsce zdarzenie drogowe, na skutek którego uszkodzeniu uległ samochód J. G. (1) marki S. (...) o nr rej. (...). Samochód, którym kierował sprawca zdarzenia był w chwili zdarzenia ubezpieczony u pozwanego z tytułu odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów na podstawie umowy ubezpieczenia.

J. G. (1) w dniu 17.10.2012r. wynajął od powoda pojazd zastępczy marki S. (...) o nr rej. (...) na okres od 17.10.2012r. do 08.11.2012r. za kwotę 110 zł netto za dobę najmu. Po okresie najmu powód wystawił za powyższą usługę na rzecz J. G. (1) fakturę VAT nr (...) na kwotę 2420 zł netto (2976,60 zł brutto) z terminem płatności 07.12.2012r.

Sąd Rejonowy ustalił ponadto ,że w dniu 08.11.2012r. J. G. (1) dokonał przelewu na rzecz powoda opisanej wyżej wierzytelności w zakresie pokrycia kosztów wynajmu pojazdu zastępczego, sporządzając tego samego dnia zawiadomienie pozwanego o dokonanej cesji. W tym samym dniu J. G. (1) napisał oświadczenie, że nie posiada innego środka lokomocji, auto jest mu niezbędne, gdyż mieszka razem z żoną w odległości 10 km od K., w jego miejscowości nie kursuje komunikacja publiczna, najbliższy sklep jest 3 km dalej, do tego żona miała operację w K. i musiała dojeżdżać w celu opieki. Dokumenty te przesłano do pozwanego. Przedmiotowe oświadczenie było zgodne z prawdą. Z naprawą oczekiwano na decyzję pozwanego o przyznaniu odszkodowania.

W dniu 29.10.2012r. pozwany wydał decyzję o wypłacie na rzecz poszkodowanego między innymi kwoty 3157,80 zł brutto tytułem kosztów naprawy pojazdu.

W dniu 10.12.2012r. pozwany wydał decyzję o przyznaniu powodowi odszkodowania za wynajem pojazdu zastępczego w kwocie 947,10 zł brutto, uznając za zasadne 7 dni wynajmu (2 dni licząc od dnia zgłoszenia do oględzin, 3 dni technologicznej naprawy, 2 dni organizacyjne).

Pismem z dnia 19.09.2013r. wysłanym tego samego dnia powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 2029,50 zł tytułem zwrotu kosztów wynajmu pojazdu zastępczego.

Czas naprawy pojazdu S. (...) o nr rej. (...) po zdarzeniu objętym pozwem wyliczony na podstawie dokumentacji szkodowej wynosi 9 dni. W okresie tym uwzględniony jest czas technologiczny czas naprawy - 3 dni, czas potrzebny na przyjęcie i wydanie pojazdu – 2 dni, czas potrzebny zamówienie i dostarczenie części – 2 dni, oczekiwanie na oględziny – 2 dni. Czas ten nie zawiera dni wolnych od pracy (dni świątecznych i weekendów).

Sąd Rejonowy dał wiarę wskazanym w ustaleniach stanu faktycznego dokumentom, gdyż ich autentyczność i treść nie była kwestionowana przez strony, a Sąd nie dopatrył się powodów by czynić to z urzędu.

Sąd I instancji dał również wiarę zeznaniom J. G. (1), albowiem były jasne, spójne i logiczne, a nadto korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym, zwłaszcza dokumentami w postaci umowy najmu, umowy przelewu, oświadczenia z dnia 08.11.2012r.

Sąd Rejonowy wskazał ,iż nie znalazł podstaw, aby kwestionować przydatność opinii biegłego z zakresu techniki samochodowej T. K., albowiem biegły ten wydał opinię, posiadając pełną dokumentację stanu uszkodzeń pojazdu,

które nie były sporne. Opinia ta jest jasna, logiczna, przekonywująca i wyczerpująco uzasadniona, a strony jej nie kwestionowały.

Przechodząc do rozważań prawnych Sąd Rejonowy stwierdził, że w sprawie nie budziło wątpliwości, iż pozwany ponosi co do zasady odpowiedzialność za szkodę poniesioną J. G. (2) w związku ze zdarzeniem drogowym z dnia 16.10.2012r. z uwagi na przejęcie odpowiedzialności cywilnej deliktowej sprawcy zdarzenia. Powód z kolei na podstawie umowy przelewu nabył wierzycelność objętą pozwem.

Zgodnie z art. 436 § 2 kc w razie zderzenia mechanicznych środków komunikacji poruszanych za pomocą sił przyrody ich samoistni posiadacze mogą żądać naprawienia szkód tylko na zasadach ogólnych. Tym samym przepis ten odsyła nas do normy prawnej zawartej w art. 415 kc, który statuuje podstawową zasadę odpowiedzialności deliktowej, zgodnie z którą kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Oznacza to, że odpowiedzialność cywilna za szkody powstałe w wyniku zderzenia dwóch samochodów, które należą niewątpliwie do kategorii mechanicznych środków komunikacji poruszanych za pomocą sił przyrody, oparta jest na zasadzie winy.

Z uwagi na fakt, iż pojazd, którym kierował sprawca zdarzenia w chwili zdarzenia był ubezpieczony u pozwanego powód w oparciu o art. 822 § 4 kc i art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 22.05.2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z dnia 16.07.2003r. nr 124, poz. 1152) może domagać się należnego mu odszkodowania bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń. Na mocy umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się bowiem do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia (art. 822 § 1 kc). Z kolei zgodnie z art. 9 ust. 1 cytowanej ustawy ubezpieczeniowej umowa ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej obejmuje odpowiedzialność cywilną podmiotu objętego obowiązkiem ubezpieczenia za szkody wyrządzone czynem niedozwolonym oraz wynikłe z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, o ile nie sprzeciwia się to ustawie lub właściwości (naturze) danego rodzaju stosunków. Dalej zgodnie z art. 34 ust. 1. tej ustawy z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu (art. 35 w/w ustawy).

Sąd Rejonowy zauważył, że normalnym następstwem powstania szkody związanej z oczekiwaniem na odszkodowanie i ewentualną naprawę pojazdu jest korzystanie przez poszkodowanego z pojazdu zastępczego, o ile pojazd ten jest mu konieczny. Poniesione z tego tytułu koszty obejmować mogą jednak tylko okres konieczny i niezbędny do naprawy pojazdu (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5.11.2004r. sygn. akt. II CK 494/03).

W przedmiotowej sprawie ustalono, że pojazd uszkodzony w wyniku zdarzenia był J. G. (1) niezbędny z uwagi na zamieszkiwanie w dużej odległości do K., najbliższego sklepu oraz chorobę żony i związaną z tym konieczność dojazdów do szpitala w K.. Wynajął on pojazd zastępczy w okresie od 17.10.2012r. do 08.11.2012r., tj. 22 dni, przy stawce 110 zł netto za dobę. Ponieważ J. G. (1) nie był uprawniony do odliczenia podatku VAT, szkoda opiewała na kwotę brutto.

Zgodnie z opinią biegłego technologiczny czas naprawy wyniósł 3 dni, czas potrzebny na przyjęcie i wydanie pojazdu – 2 dni, czas potrzebny na zamówienie i dostarczenie części – 2 dni, oczekiwanie na oględziny – 2 dni, łącznie 9 dni. Okres ten należy umiejscowić w konkretnym czasie. Początek najmu pojazdu zastępczego miał miejsce 17.10.2012r., a zdarzenie wystąpiło 16.10.2012r. Doliczając do tego dwa weekendy uzasadnione było korzystanie z pojazdu zastępczego do 29.10.2012r. włącznie z 17 i 29.10.2012r., czyli przez 13 dni kalendarzowych. W tym czasie J. G. (1) nie miał obiektywnej i uzasadnionej możliwości korzystania z auta. Skoro bezsporny koszt jednej doby to 110 zł

netto (taką kwotę ustalono za wynajem), to szkoda z tego tytułu wyniosła 1430 zł netto (110 zł x 13 dni), czyli 1758,90 zł brutto. Ponieważ dotychczas pozwany wypłacił z tego tytułu 947,10 zł, do zapłaty pozostało 811,80 zł, którą sąd zasądził w pkt 1 wyroku (1758,90 zł – 947,10 zł).

Co do odsetek sąd rejonowy przyjął za uzasadnione ich żądanie od zasądzonej kwoty od dnia 15.12.2012r. Zgłoszenie szkody w zakresie najmu pojazdu zastępczego miało miejsce 14.11.2012r., a decyzja pozwanego 10.012.2012r. Pozwany jednak winien wykonać zobowiązanie w terminie 30 dni od daty zgłoszenia szkody (zgodnie z art. 14 ust. 1 powołanej ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych oraz art. 817 § 1 kc), czyli do 14.12.2012r., stąd odsetki zasądzono od dnia następnego. Podstawą prawną zasądzenia odsetek ustawowych był art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 359 § 1 k.c.

Żądanie dalej idące Sąd Rejonowy oddalił jako nieuzasadnione.

Pozwany przegrał proces w około 40 % co do kwoty głównej, tym samym stosownie do treści art. 100 k.p.c. sąd rozdzielił koszty stosunkowo do wyniku sprawy. Powód poniósł koszty w postaci opłaty sądowej do pozwu – 102 zł, kosztów zastępstwa procesowego w wysokości stawek minimalnych określonych odrębnymi przepisami – 600 zł, opłaty skarbowej od pełnomocnictwa – 17 zł, czyli łącznie 719 zł. Pozwany z kolei poniósł koszty w kwocie 1384,28 zł, czyli koszty zastępstwa procesowego w wysokości stawek minimalnych określonych odrębnymi przepisami – 600 zł, opłaty skarbowej za pełnomocnictwo – 17 zł, kosztów opinii biegłego (767,28 zł, nadpłacona zaliczka zostanie zwrócona po uprawomocnieniu się wyroku). Łącznie koszty procesu poniesione przez strony wyniosły zatem 2103,28 zł. Z tego pozwany powinien ponieść 40 %, czyli 841,31 zł (2103,28 zł x 40 %), a powód pozostałą część. Tym samym powód winien pozwanemu zwrócić różnicę pomiędzy kosztami przez niego faktycznie poniesionymi a kosztami które powinien ponieść tj. kwotę 542,97 zł (1384,28 zł – 841,31 zł), którą zasądzono w pkt 3 wyroku.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiódł powód zaskarżając go w części tj . w pkt. 2 i 3 wyroku i zarzucając :

- naruszenie prawa materialnego tj. art. 361 §1 kpc. poprzez uznanie ,że zwłoka pozwanej , jakiej dopuściła się w zakresie kwalifikacji szkody w pojeździe poszkodowanego , co przełożyło się na niezależne od woli poszkodowanego czekanie z rozpoczęciem prac naprawczych ,nie pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym ze szkodą majątkową, jaką poniósł powód,

-naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na rozstrzygnięcie sprawy tj. art. 233 kpc. poprzez zaniechanie wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i oparcie się jedynie na kalkulacji czasu naprawy samochodu , pomimo tego, że zwlekanie pozwanej z wydaniem decyzji ustalającej wysokość odszkodowania za naprawę pojazdu spowodowało znaczne wydłużenie okresu postępowania likwidacyjnego, a w konsekwencji wydłużyło czas najmu pojazdu zastępczego .

W oparciu o powyższe zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda dalszej kwoty 1217,70 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 15.12. 2012r. do dnia zapłaty i zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu , w tym kosztów zastępstwa procesowego wg. norm przepisanych ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji , zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego .

Sąd Okręgowy zważył , co następuje

Apelacja powoda okazała się być uzasadniona .

Przede wszystkim dla Sądu Okręgowego jest oczywiste, że normalnym następstwem kolizji samochodowej, w wyniku której doszło do uszkodzenia samochodu, jest utrata możliwości korzystania z niego, a co za tym idzie konieczność czasowego wynajęcia pojazdu zastępczego w okresie, gdy szkoda nie została jeszcze naprawiona (tak SN w wyroku z dnia 08 września 2004 r., IV CK 672/03, w wyroku z dnia 06 stycznia 1999 r., II CKN 109/98, niepublikowane), przy czym brak jest podstaw do czynienia w oparciu o przepis art. 361§1 i §2 kc. rozróżnienia, do jakich celów pojazd osoby poszkodowanej był wykorzystywany.

Trafnie zarzucił zatem apelujący , przy niebudzącej sporu odpowiedzialności pozwanego i stawce za wynajem , że przyjęty przez Sąd Rejonowy za uzasadniony czas najmu pojazdu zastępczego przez poszkodowanego J. G. (1) w rozmiarze 13 dni, w okolicznościach nin. sprawy jest zbyt krótki.

Rację ma apelacja twierdząc i swoje twierdzenie popierając dowodem w postaci choćby skierowanego do J. G. emaila z dnia 30.10. 2012r., że do czasu niezbędnego dla naprawy pojazdu wyliczonego przez biegłego na okres 9 dni i uwzględniając dwa weekendy , doliczyć należy kolejne, w których najem pojazdu zastępczego był uzasadniony. Nie można bowiem abstrahować od faktu , z którym pozwany nie polemizuje, że oczekiwanie na decyzję pozwanego bądź o zakwalifikowaniu szkody w pojeździe jako całkowitej , bądź o jego naprawie , przy kwalifikacji szkody jako częściowej, poszkodowany został poinformowany dopiero w dniu 30.10. 2012r.

Zważywszy na okres roku , w którym miało to miejsce i możliwość zlecenia dopiero w tej dacie (z przerwą na okres świąt listopadowych)naprawy pojazdu , w kontekście okresu wymaganego dla tego celu , czas najmu pojazdu zastępczego do dnia 8 listopada 2012r. jest w pełni uprawniony . Nie ulega bowiem wątpliwości że do tego dnia poszkodowany był pozbawiony, z przyczyn od siebie niezależnych , możliwości korzystania z pojazdu , który został uszkodzony w wypadku z dnia 16.10. 2012r.

Powyższe znajduje dodatkowe wsparcie w zeznaniach poszkodowanego ,który logicznie motywował powody ,dla których warsztat , do którego odholowano jego pojazd po wypadku , rozpoczął jego naprawę dopiero po wydaniu przez pozwanego decyzji o przyznaniu odszkodowania , chcąc mieć pewność ,że wydatkowane na to środki będą miały pokrycie w przyznanym odszkodowaniu . Jednocześnie , jak wynikało z jego zeznań , sytuacja finansowa poszkodowanego była trudna i nie miał on możliwości naprawy pojazdu z posiadanych pieniędzy , a następnie oczekiwania na decyzję pozwanego .

Podkreślić należy ,że Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 22.11. 2013r. wskazał , że odpowiedzialność ubezpieczyciela obejmuje także "celowe i ekonomicznie uzasadnione" wydatki na najem samochodu zastępczego, poniesione przez poszkodowanego w okresie niezbędnym do nabycia innego pojazdu (sygn. III CZP 76/13). Sąd Najwyższy podkreślił, że warunkiem jest stwierdzenie szkody całkowitej i wypłata odszkodowania odpowiadającego wartości samochodu w sytuacji, gdy naprawa okazała się niemożliwa lub nieopłacalna.

Analogicznie w sytuacji ,gdy dopiero wypłata odszkodowania przez ubezpieczyciela uruchamia proces naprawy pojazdu , nie można twierdzić ,że w określonym technologicznie terminie , bez uwzględnienia indywidualnych okoliczności każdej sprawy i bez uwzględnienia daty , w jakiej przelanie środków z odszkodowania miało miejsce , najem pojazdu jest nieuzasadniony i nie pozostaje w związku ze szkodą.

Należy przy tym zauważyć ,że skoro zakład ubezpieczeń ma 30 dni na wypłatę odszkodowania, to oczywistym jest, że jest to termin dokonania ostatniej w normalnym postępowaniu likwidacyjnym czynności ubezpieczyciela. Wszystkie czynności, które zmierzają do tej ostatniej, muszą być wykonane wcześniej. Zakład ubezpieczeń oczekując od poszkodowanego niezwłocznego podejmowania działań, zmierzających do minimalizacji szkody, co najmniej takie same standardy winien zachować we własnych działaniach. Jeśli ubezpieczyciel nie spieszy się z dokonaniem oględzin, a następnie kalkulacją szkody to nie może to skutkować ograniczeniem prawa poszkodowanego do wynajmu pojazdu zastępczego.

Wobec powyższych rozważań uwzględniając apelację w całości sąd odwoławczy zmienił zaskarżony wyrok po myśli art. 386§1 kpc. , zasądzając na rzecz powoda całość dochodzonej pozwem kwoty oraz całość poniesionych przez niego kosztów postępowania w I instancji.

O kosztach w pkt. 2 wyroku orzeczono na podstawie art. 98 kpc. w zw. z § 6 pkt.2 w zw. z §12 ust. pkt. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst

jedn.Dz.U. z 2013r. poz. 490)zasądzając na rzecz powoda zwrot kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 90 zł oraz opłaty od apelacji w wysokości 61 zł .

Aleksandra Bolczyk Jolanta Mroczek Iwona Przyłębska Grzybowska